

ЮНАК

Пластовий журнал

Yunak

3/2004

Yunak

3(367) 2004

ISBN 0044-1384

magazine in Ukrainian for youth age 11-18
published jointly by:
Plast, Ukrainian Youth Association of Canada
Plast, Ukrainian Scouting Organization-USA
6 issues per year
Price: \$4.50 (US)/issue
Subscription: \$25 (US)/6 issues
(includes 4 issues Yunak, 2 issues Supplement)
Editor: Oksana Zakydalsky

Юнак

журнал Пластового юнацтва
Ціна: \$4.50

Редактор

пл. сен. Оксана Закидальська

Мистецьке оформлення і макет

пл. сен. Оксана Закидальська

Адреса редакції і адміністрації

Plast Publishing / Yunak
2199 Bloor Street West
Toronto, ON M6S 1N2
CANADA

Fax: (416) 763-0185
e-mail: plast@pathcom.com

Адреса в ЗСА

Plast Publishing USA-Canada
144 Second Ave.
New York, NY 10003-8305
USA

Fax: (212) 533-8991
e-mail: kps@plastusa.org

На обкладинці

пл. роз. Лукаш Мончак
гурток "Темні печери"

101-ий кур. ім. Володимира Івасюка
станція Оттава
Канада

Виготовлено на системі
PC 1.2 GHz/QuarkXpress 4.1,
Adobe Photoshop 6.0, Adobe Illustrator 9.0,
Adobe Streamline 4.0
Видруковано заходами
The Basilian Press,
Toronto, Ontario, Canada

Plast—Ukrainian Youth Association of Canada
gratefully acknowledges the financial assistance
provided by Human Resources Development
Canada through the Summer Career Placement
Program for the publication of Yunak.

ЗМІСТ

Від редакції / Інтернет Юнак

1

Пластуни і дисиденти

2-3

Інтерв'ю з народним артистом України

4-5

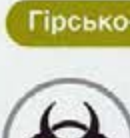
Зимове таборування в Альпах

6

Зимова прогулянка в Едмонтоні

7

Гірсько-роверовий табір

8

Гра: Музей старих мов

9

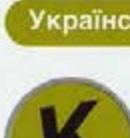
Клівленд, де малий клептик України

10-11

Вмілість Скульптура

12-13

Українські свята – Осінь/Зима

14

Гра: Різдвяна абетка о. Михайла

15

Аргентина – св. Юрія / Табір 2004-5

16-17

Сторінки братчика і сестрички

18-19

Тут і там: Торонто/Львів/Філадельфія/Рочестер

20-22

Гумор: Лис Микита

23

Дорогі читачі Юнака !

Ми відкрили Інтернет сторінку Юнака три роки тому і вона знаходиться на сайті Пласту Канади www.plast.ca. Також існує сполучення (лінк) до сторінки від сайту Пласту ЗСА. На сторінці Юнака подано різні інформації — про останнє число журналу, відповіді на ігри, правила конкурсів, як можна замовити спеціальні випуски Юнака (такі як *Історія Пласту в Іграх*, *Юнак для Виховників*) і т.д.

Редакція свідомо того, що ми не вповні вживаємо можливості Інтернету — для нас це тільки місце де вивішувати свої "реклами" про журнал. Прийшла думка, що може б зробити Інтернет сторінку Юнака частиною журналу — подавати на ній не тільки те, що було вже видрукуване але також щось додаткового. Але - чи це буде варта робити? Перше треба було довідатися як юнаки і юначки вживають Інтернет і що потрібно зробити, щоб їх зацікавити піти на сторінку Юнака. І тому ми перевели опитування про вжиток Інтернету (внизу поміщено висліди, а на задній обкладинці запитник).

Не було великою несподіванкою те, що мало юнацтва ходить на сторінку Юнака. З опитування ми довідалися, що на Інтернет пластуни ходять, вбільшості, щоб знайти щось, що їм потрібне або щоб спілкуватися з іншими.

Відповідь на питання що робити із сторінкою Юнака стала ясною — на ній треба поміщувати таке, що для юнацтва і виховників буде потрібне! Ми вже почали над цим працювати. В наступних місяцях знайдете щось зовсім нового на сторінці Юнака!

Ми далі заохочуємо юнацтво і виховників, щоб зробили вжиток Юнака частиною гурткових сходин — Юнак на сходини! Зверніть увагу на цей заголовок, він є на сторінках де заняття або ігри на сходини.

Скоб!

пл. сен. Оксана Закидальська
редактор

ВИСЛІД ОПИТУВАННЯ

ПРО ВЖИТОК ІНТЕРНЕТУ

(Запитник на задній обкладинці)

1. 94% юнацтва вживає комп'ютер вдома. 0% ніколи не вживає Інтернету.
2. 74% мають *Hi-Speed* połącнення.
3. 80% ідуть на Інтернет раз на день або більше.
4. 79% є на Інтернеті 2 години або менше на день (54% – 1 годину або менше)
5. Інтернет вживають **все** або **часто**, щоб:
 - 80% шукати інформації до школи ○ 68% вживати е-пошту ○ 56% шукати інформації для себе
 - 71% вживати Instant Messaging ○ 63% шукати музику
6. 69% вже читали українські шрифти, 31% вже писали українськими шрифтами
7. 91% все знають або чуються вигідно на Інтернеті.
8. 75 % були на сайті Пласту ЗСА (www.plastusa.org) або Пласту Канади (www.plast.ca)
9. 8% були на сайті Юнака (www.plast.ca/yunak)
10. 20% **часто** або **часами** вживають Інтернет планувати пластові заняття. 48% ніколи так не вживають.

ЗАКЛЮЧЕННЯ

Юнаки і юначки в Канаді і ЗСА користуються Інтернетом, майже всі комп'ютером вдома. Більшість юнацтва йде на Інтернет кожного дня, але не на довго. Майже всі вживають Інтернет для потреб школи і для спілкування з іншими. Майже всі чуються вигідно на Інтернеті і вже були на пластових сайтах, в більшості в пошуку за конкретними інформаціями або фото. Майже ніхто не ходить на сайт Юнака і рідко або ніколи не вживають Інтернет для підготовки пластових занять.

Чому я не люблю накриватися з головою...

Це було на початку літа 1973 року. Мені сказано було записатися на літній курс української мови при Київському Державному Університеті. Тоді Україна була під владою комуністичного режиму, який строго переслідував усяке відхилення чи вияви патріотичних почуттів. Я зрадів нагодою побувати в Києві, столиці України. Я ж ніколи ще там не був. Я жив в Торонті, був студентом на другому році університету, старший пластун, юнацький виховник. Я планував поїхати на пластовий табір, але треба було їхати в Україну.

У Києві я пильно відвідував лекції в університеті. Ми, заграничні студенти, перебували в готелі на розі Хрещатика і бульвару Шевченка. Вечорами я ходив на довгі проходи, завжди міняючи маршрут. Я мандрував Хрещатиком, кожного дня побільшуючи число кварталів. Я був уважний щодо людей біля мене. Час до часу оглядався за небажаним товариством. Кілька разів завважив ту саму особу, що йшла за мною. Я старався якнайбільше уподібнитися до пішоходів, або грати роллю туриста-студента.

По тижневі я відважився відшукати призначену мені адресу, яка не була далеко. Але я не хотів брати таксі, бо з першого слова шофер би пізнав, що я іноземець. Тому я завжди ходив пішки, завжди уважний, чи хтось не слідкує за мною. Вкінці я опинився перед помешканням з білим плотиком. Число було правильне. Я не знав що на мене там чекає. Адже ж я чув, що деяких студентів арештували, інших видворили з України. Я чув, що деяких затримали на границі, строго обшукали, держали кілька днів поки випустили. Я знав, що іншим не пощастило.

Я постукав в двері дому з білим плотиком. Вийшла старша імпазантна жінка. Я представився як іноземний студент. Вона відповіла, що чула, що матиме такого відвідувача. Ми коротко розмовляли, пили чай. Я відчув щирість. Це все тривало десять хвилин. Ми знали, що не маємо виходу і мусимо довіряти один одному.

Ця сива, поважна жінка сказала мені, що має рукопис самвидавної літератури на 400 сторін. Питалася, як я пляную вивести його за кордон. Я відповів, що я це зроблю. Вона вийшла з дому і по кількох хвилинах повернулася з рукописом товщини "Життя в Пласті". Побачивши величину того документу, я був певний, що не зможу вкласти його в свій багаж так, щоб його не знайшли. Це ж була купа паперу!

Моє серце забилося швидше, і мої думки літали... Я знав, що мусів знайти якусь розв'язку. До того треба було вживати лиш це, що під руками. Я попросив жінку, щоб дістала мені 12 рольок чорно-білого фільму. Теж потрібні були бак для

викликання фільму, і хемікалі — проявник і закріплювач. Я обіцяв прийти наступного вечора зі своїм фотоапаратом. Я не спав цілу ніч. Було про що думати.

Наступного вечора я повернувся. Вагаючись, постукав в двері знайомого вже мені дому з білим плотиком. Вийшла ця сама жінка — мені стало легше. Вона подбала про все, що я просив, також купила порожню фільмову каністру. Я зрозумів, що мусів ладувати фільм до каністри і виладовувати його для кожної рольки, так щоб світло не знищило фільму.

Я поліз під ковдру. У цілковитій темноті мої пальці зняли срібну обгортку фільму і вклали фільм у каністру. Незвичними рухами я наладував апарат і рушив фільм... Я потерпав — *хто буде передо мною стояти, коли відгорну накривало?* Щоразу я вагався, коли вилазив з-під ковдри... *Хто там буде?* Так було 12 разів...

Я наставив світла і глянув на першу сторінку рукопису: "ДАНИЛО ШУМУК "... Це ім'я і прізвище були мені невідомі. Я фотографував рукопис, сторінка за сторінкою. І так, після чотирьох годин, я закінчив цю роботу.

Наступного дня я зголосив нашо-му провідникові групи, що не почуваюся добре і не пішов на виклади. Остався сам у кімнаті. В лазничці я замкнув двері і заслонив рушниками щілини, щоб не проходило світло. Я пустив воду. Я вже менше боявся, бо навіть коли б хтось увійшов, то світло би знищило фільм. Цей же фотографічний процес викликування плівки є однаковий всюди в світі. Опісля я розвішав фільми, щоб висохли. Вкінці потяв їх ножицями на смужки.

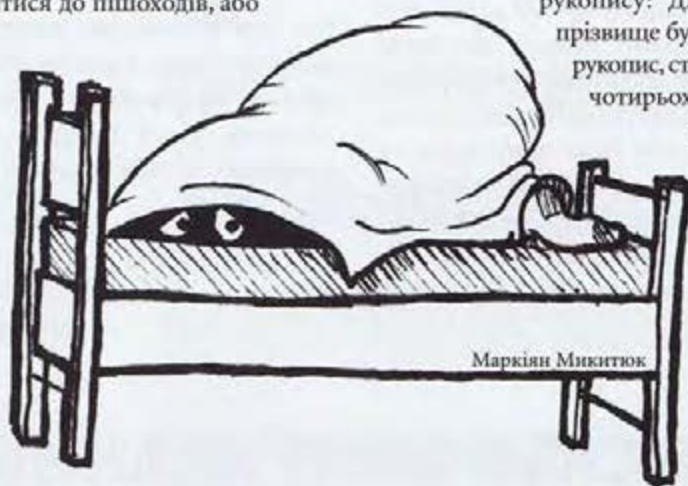
Тепер треба було думати, як перевезти дорогий пакет. У нашій групі був один студент, який завжди вихвалявся комуністичну систему і завжди носив зі собою свою пластикову летунську торбу. Під час нашої останньої вечері в готелі я непомітно всунув свій пакет під паперове дно його торби...

При митній перевірці на летовищі його легко перепустили, ледве глянувши на його паспорт. А мої торби точно перевірили. Я не хвилювався, бо мав лиш кілька вишивок.

Уже в літаку я сів собі за моїм колегою і чекав відповідного моменту, щоб відібрати свої фільми. Як літак взносився в небо, його торба з під сидіння висунулася просто мені до ніг. Обережно, я витягнув свій пакет.

Я все ще далі почуваюся незручно, коли йду Хрещатиком. Часто ставлю питання — кому можна довіряти?

Але, що найважливіше, я таки не люблю накриватися з головою. Бо не знати хто буде перед мною стояти, коли стягну накривало??? *пл. сен. Богдан Колос, Торонто, серпень 2004 р.*

Яке було завдання Богдана Колоса в Києві 1973-го року?

В 1972 році відбулася велика хвиля арештів дисидентів в Україні. Між арештованими були: В'ячеслав Чорновіл, Надія Світлична, Юрій Шухевич, Ігор і Ірина Калинець і багато інших — між ними Данило Шумук. Тому, що їх твори були заборонені в Україні, вони могли виходити лише на Заході. Одне видавництво, що видавало їх, було *Смолоскип* в Балтиморі. Богдан Колос був членом групи *Смолоскип*, і дістав доручення від Осипа Зінкевича поїхати до Києва і вивезти спомини Данила Шумука. Саме про виконання цього доручення пише друг Богдан.

В Україні, самвидавну літературу дисиденти секретно переписували (звичайно на машинках до писання але часами навіть і ручно — ще не було ні комп'ютерів ні Інтернету!) і так розповсюджували її. Цю літературу також передавали на Захід, щоб світ знав про події в Україні.

Спомини Данила Шумука — які фотографував друг Богдан — *Смолоскип* видав в 1974 р. під назвою *За східним обрієм*. Книжка була переложена на англійську мову і в 1984 р. її видав CIUS під назвою *Life Sentence: Memoirs of a Ukrainian Political Prisoner*.

(Маєш проєкт із сучасної історії до школи? Прочитай книжку Данила Шумука і напиши про дисидентів в Україні!)

Дисиденти — учасники правозахисного руху в Україні, який почався при кінці 1950-их і тривав до кінця 1980-их років, хотіли

- демократизації суспільства
- дотримання прав і свобод людини
- національних прав

Советська влада жорстоко переслідувала і карала дисидентів смертю, ув'язненням в тюрмах та концентраційних таборах і засланням.

ЩО РОБИЛИ ПЛАСТУНИ в ПІДТРИМКУ ПРАВОЗАХИСНОГО РУХУ в УКРАЇНІ?

Найбільша активність старших пластунів в підтримку Правозахисного руху (його також називали Рух опору) була в роках від 1972 до кінця 1980-их. Пластуни:

- Співпрацювали із організаціями, які також цим займалися:
Смолоскип
Пролог
Amnesty International
Студентські клуби
Комітет Прав Людини при СКВУ
- Брали участь у демонстраціях, часто в своїх столицях перед амбасадами СССР.
- Писали поштівки до ув'язнених в таборах, до влади в СССР, до родин в'язнів. В цьому також були активні юнацькі курені і часами писання листів було частиною курінних сходин.
- Брали участь в одноденних голодівках у День Солідарності (12 січня) — що започаткували дисиденти в 1973 р.
- Інформували свої уряди про репресії в Україні.

Демонстрація в Оттаві, 1974 рік

Данило Шумук 30.12.1914 — 21.05.2004

Його називали "вічним в'язнем" — він просидів 42 роки в тюрмах і таборах Польщі, Німеччини і СССР за свої переконання і політичну діяльність.

Вперше арештувала його польська влада коли йому було 19 років. З приходом війни, в 1941 р. совети його забрали в Червону армію. Шумук попав в німецький полон, з якого втік до УПА.

В 1944 р. його піймав НКВД і засудив на смерть але вирок був замінений на 20 років в таборі в Норильську, де він брав участь в повстаннях.

Шумука звільнили в 1956 р. але коли він відмовився співпрацювати із советською владою, його арештували і засудили на 10 років в таборах північної Росії.

Після звільнення, в 1967 р. він познайомився з дисидентами в Києві і попав в хвилю арештів 1972 р. Цього разу його засуджено на 10 років табору гострого режиму і 5 років заслання. Він брав

участь в протестах і голодівках в таборах і тюрмах і в 1979 р. став членом Української Гельсінської Групи (Юнак, 4-2001).

В 1985 р. завдяки довголітнім старанням його родича в Канаді і підтримки канадського парламенту, Шумук дістав дозвіл виїхати до Канади. Він жив в Торонті до кінця 2002 р., коли повернувся в Україну жити із своєю дочкою. 21 травня 2004 р. Данило Шумук помер в Красноармійську, Донецької обл.

ІНТЕРВ'Ю з народним артистом України

пл. роз. Христия Шупер (гурток Леопарди, 2-ий курінь ім. Лесі Українки в Нью-Йорку) пише... "Я зробила інтерв'ю з паном Іваном Бернацьким як проєкт до III-ої проби в школі українознавства св. Юрія... пан Бернадський перечитав

те, що я написала і додав більше інформацій про себе. Я б була дуже вдячна якщо б Ви надрукували це інтерв'ю в Юнаку. (Інтерв'ю включає додатки пана Бернацького - ред.)

1 Де ви народилися і яке ваше повне ім'я?

Іван Бернацький — народний артист України, актор театру і кіно. Народився на Тернопільщині. В сім'ї він був восьмою дитиною.

2 Ви маєте звання "народний артист України" — що це означає?

Щоб дістати звання народний артист України, потрібно перше отримати звання "заслужений артист України". Пан Бернацький здобув його коли мав 27 років. Народний артист України — висока державна нагорода. Дирекція Львівського національного драматичного театру імені Марії Заньковецької, де п. Бернацький грав понад 100 роль, вислала його номінацію до Міністерства культури після того, як він грав роль Тараса Шевченка в п'єсі *Гайдамаки*. Номінація пішла тоді до Верховної Ради.

3 Відколи ви знали, що хотіли бути актором?

Пан Бернацький знав від дитинства, що був інакшим і сприймав світ своїми очима. В першому класі виступав в різних сценках, дуже любив співати і співав в церкві. Мама його хотіла, щоб він став лікарем, але вийшло інакше.

4 Що мало найбільший вплив на Ваше рішення вступити в професію актора?

Родина, природа і перша вчителька мали вплив на рішення п. Бернацького стати актором. Він мав четверо братів і три сестри, які прикрасно співали. Виразно пам'ятає, коли ходив з родиною колядувати і голоси Бернацьких відрізнялися прекрасним гармонійним злиттям голосів. Подільська природа також мала вплив — п. Іван пам'ятає як ще малим хлопчиком біля їхньої хати на зрубаному ясені збиралися хлопці і дівчата і співали *Через річечку кладочка лежить*. Його перша вчителька, Емілія Турчин, розпізнала, що в ньому талант до сцени. Пан Бернацький її назвав своєю "хресною мамою в мистецтві".

5 Де Ви вчилися бути актором?

Пан Бернацький перше вчився в Театральній студії при Тернопільському театрі ім. Тараса Шевченка, а відтак в Київському інституті театального мистецтва ім. Карпенка Карого.

6 Коли ви почали свою кар'єру?

Його кар'єра насправді почалася в Волинському театрі ім. Тараса Шевченка, де він працював 9 років. В той час отримав звання заслуженого артиста України.

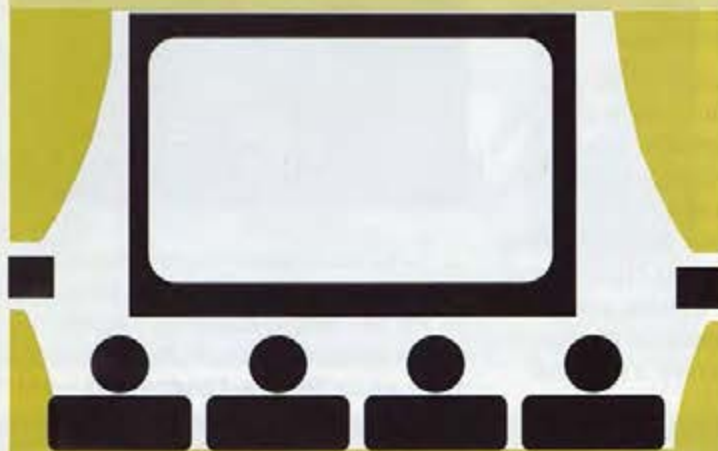

7 В яких фільмах і театрах Ви виступали?

п. Бернацький виступав в театрах: Волинський музично-драматичний театр ім. Тараса Шевченка і Львівський національний драматичний театр ім. Марії Заньковецької. Він грав у фільмах: *Життєське море* (1989), *Час збирати каміння* (1992), *Загибель богів* (1984), *Ісус, син Бога живого* (1995) і також знімався на телевізійних програмах.

8 Яка роль була Ваша улюблена і чому?

Улюблена роль — Тараса Шевченка у виставі *Гайдамаки* яку він грав у Львівському театрі.

9 Чи Ви волієте виступати у фільмах чи в театрі?

п. Бернацький відповів, "Щоб бути добрим кіно-артистом, треба бути прекрасним актором". Він любить однаково і театр і кіно.

10 Чи вам більше подобається грати серйозні ролі чи комічні?

п. Бернацький відповів, що "трохи по-іншому підходить до серйозних ролей". Він вважає, що важко "шукати відмінки" кожної ролі, щоб не було монотонно. Хоч він більше любить серйозні ролі, вважає, що актор повинен грати різні ролі.

11 Де в Україні і поза Україною Ви вже виступали?

Виступав майже у всіх містах України і їздив з театром до Білорусії, Польщі, Німеччини, Угорщини, Канади, Росії, Америки, Великобританії і інших країн.

12 Чому ви виїхали з України? Чим Ви займаєтеся тепер в Америці?

В 1999 році Львівський театр їздив "на гастролі" до Америки. п. Бернацький дістав візу на один рік. Він зустрівся із своєю родиною в Йонкерсі, НІЙ і родина запросила його залишитися ще один рік. Він залишився щоб отримати "зелену картку" (зн. право працювати в Америці). Він став учителем української літератури в суботній школі в Нью-Йорку, організував українську драматичну студію в Нью-Йорку під покровом церкви св. Юра, а зараз відкрив драматичну школу для наймолодших.

13 Які є Ваші плани на майбутнє?

Пан Бернацький хоче отримати "зелену картку" і поїхати до Львова відвідати свою родину. Його мрія — бути учителем драматичної кляси.

14 Чи Ви маєте пораду для молодих, які хочуть стати акторами?

Якщо хтось думає стати актором, мусить над цим добре застановитися, бо це є покликання. Щоб бути добрим актором, потрібно бути високоосвіченою людиною. Пан Бернацький додав, "Як би я міг прожити життя ще раз, я обов'язково був би актором!"

Зробіть інтерв'ю як Проект до III-ої Проби!

Інтерв'ю — цікавий спосіб зібрати інформації. Формат інтерв'ю, який використала Христя, можна застосувати до різних обставин.

● Довідатися про життя мистців, політиків, спортсменів чи студентів в Україні. Взяти інтерв'ю в тих, хто приїжджає на відвідини чи тих, хто вже живе на Заході.

● Довідатися про історичні події, такі як Друга Світова Війна, повоєнна імміграція чи життя в таборах біженців. Взяти інтерв'ю в членів своєї родини, які пережили такі події.

● Довідатися про історію Пласту — як повстала наша станиця, як повстав наш курінь, як виглядали перші табори. Взяти інтерв'ю в сеньорів, які були в Пласті в той час. **Зробіть інтерв'ю і пришліть до Юнака!**

ЗИМОВЕ ТАБОРУВАННЯ В АЛЬПАХ

Наступний день, неділя, був перший день лещетарства. Ніхто з нас з Америки ніколи не їздив на лещетах в Альпах. Так як на лещетарському таборі в Америці, до полудня, ми мали групові лекції, а після обіду, мали вільний час їздити самі.

Їзда на лещатах була фантастична. Під час табору, три дні падав сніг і лежала приблизно одна стопа пуху. На декотрих стежках в лісі ми були перші, які з'їжджали. То було знаменито. Природа і краєвиди були надзвичайні.

Обід ми їли в хаті що називалася бухау. Там була американська їжа — піца, ковбаски, пом фрітки а також німецькі страви — шницлі і гнопкуделі.

Кожного дня після лещетарства ми мали дві години вільного часу, коли ми відпочивали та приготувалися до вечері. Кожного дня бунчужний вибирав когось з юнацтва провадити заняттями з новацтвом. Вечері, які були дуже смачні, ми їли разом. Після вечері були різні заняття — фільми, спів, танці до модерної музики та гутірки про українську літературу, а в неділю була Служба Божа.

Вквітні 2004 я поїхав із своїми приятелями — Роксаною Кобзар, Адріаном Рибакком і Макріаном Кузьмовичем — на лещетарський табір до Австрії.

Ми прилетіли до Мюнхену де нас зустріли пластуни з Німеччини і завезли до домівки звідки від'їжджав автобус на табір.

Подорож з Мюнхену до готелю в Австрії тривала дві години і ми всі спали на автобусі. Коли ми приїхали до готелю, ми розпакувалися і познайомилися з іншими юнаками, які були в нашій кімнаті. Відкриття табору відбулося після вечері. Комендантом табору був ст. пл. Андрій Сп'ех, а бунчужним — ст. пл. Борис Франкевич — оба з Німеччини. Назва табору була *Добре але мало*. Було більше як сто учасників — новацтво, юнацтво і старше пластуно-ство. Були пластуни з різних країн — України, Австрії, Франції, Еспанії та Бельгії (і, очевидно, ми з Америки). Після відкриття, були спільні заняття на яких ми мали представити іншого учасника табору. По заняттях, була нічна тиша і ми всі скоро позасипали.

На останній день лещетування ми мали перегони слалом. В моїй групі я мав найшвидший час і здобув перше місце, а Адріан Рибак здобув друге місце. Роксана Кобзар мала найкращий час по дівочій стороні.

На пращальному вечорі ми дістали нагороди із змагань, а на змаганнях хто був найсмішніший таборовик, я і Маркіян Кузьмович разом одержали перше місце.

НАЙШВИДСЬКИЙ!

НАЙКРАЩИЙ ЧАС!

НАЙСМІШНІШИЙ!

В суботу рано було закриття табору і ми відїхали до домівки в Мюнхені. В неділю ми були в церкві на Великодніх відправах, пішли оглядати місто і провели час із нашими новими приятелями, а наступного дня — відїхали до Америки.

Мені дуже сподобався цей лещетарський табір і я маю багато приємних спогадів із нього. Маю нових приятелів з якими можу переписуватися через е-пошту, а якщо буду мати нагоду, я дуже радо знову поїду на такий лещетарський табір.

пл. роз. Адріан Кохан,
5-ий курінь, Ньюарк

ЗИМОВА ПРОГУЛЬКА В ЕДМОНТОНІ

Ми вправляємо ставити військові шатра в домівці.

Виряд треба ладувати на санки і вчитися їх тягнути.

Вчимося запалювати кухонки.

Картографія взимі — шукаємо азимуту, а всюди біло, біло.

Цієї зими, 6-й та 13-й курені в Едмонтоні мали цікаве зимове заняття. Юнацтво вже не раз було на лещетарських прогулянках, то цього року хотіли щось нового. Завдяки контактам з кадетами канадської армії, ми мали нагоду позичити приладдя до дійсного зимового таборування. І так в днях 14–15-го лютого, ми ставили шатра у ліску через дорогу від домівки, мали змаги, а також здобули вмільсть *Картографія I і II* в протязі прогульки.

При кінці першого дня була теренівка де команди чотирьох тягнули санки, на яких було їхнє шатро, та слідували за пунктами компасом з даними азимутами. На закінчення переходу через ліс, команда, яка перша правильно поставила шатро, виграла теренівку. І все разом тривало майже годину. Всі добре змучилися та прийшли назад до домівки на ніч.

Пізнше пили гар'яче какао, співали пісні кругом ватри всередині домівки, та грали ігри. Вночі три відважні юнаки з виховником спали в шатрі! Трошки змерзли через люту едмонтонську зиму, але вижили та мали добру пригоду.

Наступного ранку ми викінчували вмільсть *Картографія*, та записували юнаки азимуту прогульки. Накінець ми закрили прогульку та почистили й впорядкували позиче-

ний виряд. Табір закінчився успішно, та враження учасників всі були позитивні. Раджу всім станціям спробувати такий стиль зимової прогульки — не пожалісте! Інакше прийжджайте до Едмонтону!

пл. розв. Роман
Солятикевич, гур. Соколи,
курінний 13-го куреня ім.
Петра-Конашевича
Сагайдачного.

Фотос: Перед нашою домішкою
— кінець зимових занять.

ГІРСЬКО-РОВЕРОВИЙ ТАБІР 2004

Цього літа відбувся десятий з черги гірсько-роверовий табір в Америці. Ці однотижневі спецтабори започаткували Бурлаки на оселі Писаний Камінь але, по кількох роках, перенесли їх до більш гористого терену біля Лігайтону в Пенсильванії. На цьогорічному таборі було шість учасників. Декому це може здаватися дуже мале число, але це дало нам нагоду добре познайомитися. Жили ми і харчувалися на оселі ім. Ольжича де не мусіли журитися ні про шатра ні про кухонний виряд.

Ми вставали, як на інших таборах, в 7-й годині. Після відкриття і сніданку, ми мали роверові зправи або гутірку на тему їзди на роверах. Тоді ми перевіряли і направляли, якщо треба було, ровери. Дехто досвідом переконався, що на роверах в доброму стані легше і безпечніше їхати. Відтак ми ладували ровери на тягарівку і, після обіду, виїжджали на прогульку. В околиці Лігайтону дуже багато доріг і спеціальних трас для роверистів. Кожного дня ми мали прогульку іншою трасою. Дехто може думати, що ровером можна їхати лише по гладкій, асфальтовій

дорозі. Гірським ровером можна їхати по різних теренах. Ми їхали лісовими стежками і, як треба було, переїжджали камені, колоди і навіть струмки (правда, не глибокі). Коли стежка ставала дуже вузькою, наприклад на схилі гори, можна було з ровера злізти і його вести біля себе. Кожний з нас мав свою улюблену трасу. Погода околиці і види були прекрасні. Одного дня ми навіть бачили ведмеда. Не знаю хто більше здивувався — ведмідь чи ми.

До табору ми все поверталися виснажені але, після гарячого душу і доброї вечері, гумор повертався. По вечері ми все мали цікаві заняття — хрестили ровери, грали настільні ігри Деларді і Пікшенері, ставили ватри. Ніколи нам не було нудно. Найкращий доказ це те, що всі учасники постановили повернутися на другий рік. Запрошуємо до участі всіх роверистів! В міжчасі відвідайте вебсторінку:

<http://www.bikescamp.org/summer2004/>.

пл. уч. Ана Юськів, гурток Ліпаї,
28-ий курінь, Клівленд, ЗСА.

Це не асфальт!

Направа роверів

Коло тягарівки

При камені

На верху

Змогли курки? (зліва) Ана Юськів, Орест Паузіяк, Петро Гафткович, Андрій Гафткович, Михайсь Федиський, Наталя Гафткович, Михайсь Хемич.

АЗБУКИ

- а. Морзетка – “а” ...8.....
- б. Семафор – “к”
- в. Єврейська – “ф”
- г. Грецька – “омега”
- г. Санскрит – “ха”
- д. Шрифт Брайла – “д”
- е. Арабська – “ха”

ІНФОРМАЦІЇ

- а. Перша допомога
- б. Інформації
- в. Ліфт, вінда
- г. Пошта
- г. До переробки
- д. Інвалід

ГРОШІ

- а. Американський цент
- б. Бритийський фунт
- в. Японський ен
- г. Євро

ПОПЕРЕДЖЕННЯ

- а. Не пити води
- б. Радіація
- в. Не заморожувати
- г. Біо-газарт
- г. Електрика
- д. Не рухати

ДОРОЖНІ

- а. Летовище
- б. Увага
- в. Не в'їжджати
- г. Лікарня
- г. Телефон

МЕТЕОРОЛОГІЯ

- а. Ураган
- б. Піскова буря
- в. Гроза

АСТРОНОМІЯ

- а. Нептун
- б. Скорпіон
- в. Сонце

МУЗИКА

- а. Басовий ключ
- б. Демоль
- в. Пауза

РІЗНІ

- а. Чоловік
- б. Жінка
- в. Мир

Музей старих мов

В 3000 році, в Музею старих мов, відбувається виставка мов 21-го століття. Чи знаєш, що означають ці символи і знаки? Впиши правильні відповіді зліва (перша вписана). (відповіді на ст. 24)

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

Дописи про гурток Лілеї і патронку кн. Ольгу, які прислала пл. роз. Діяна Лялюк, ми вже помістили. Тут подаємо Діяни допис про місто Клівленд.

Клівленд – велике, історичне, старе місто, над озером Ірі. Місто заснували і в ньому жили американські багаті такі як Рокефелер, Мурфі і Вандербілт. Жили вони в чудових хатах на т.зв. *Дорозі мільйонерів*. В Клівленді вони заснували підприємства пов'язані із виробництвом металів і переробкою нафти. З часом ці мільйонери переїхали на Схід Америки.

Клівленд є багате місто, має металеву індустрію, зокрема сталі. В місті – чудові театри, музеї і парки і знані на цілий світ лікарні *Cleveland Clinic* і *University Hospital*. В Клівленді знаходиться Сад Культур де різні народи поставили пам'ятники своїх героїв і *West Side Market* де можна купити речі з цілого світу.

Клівленд є портом, куди приїжджають кораблі із різних країв, із давна приїжджали імігранти і поселювалися в різних околицях міста. Українці поселилися в полудневій частині міста де була українська католицька церква св. Петра і

Павла. Там українці повідкривали крамниці, створили братства і організації та заклали школу, щоб вчити українську і англійську мови. Недалеко церкви імігранти закупили великий дім, де містився Пласт доки не перенісся до міста Парми, недалеко Клівленду. Українська дільниця є знана як *Tremont*. Є дільниці інших імігрантів – *Little Italy, Slavic Village, Asia Plaza*.

Після Другої світової війни, нові українські імігранти селилися в Пармі та інших передмістях Клівленду, де почало розвиватися українське життя. В Пармі побудовано катедру св. Йосафата а її школа начисляла понад 600 учнів.

Пласт міститься при церкві св. Йосафата – чотири гуртки юначок (*Фіялки, Волошки, Незабудки і Лелеї*), які активно беруть участь в житті станиці. Клівлендський Пласт має свою велику чудову оселю – *Писаний Камінь*, де щороку відбуваються табори.

пл. уч. Діяна Лялюк

Гурток Фіялки в Українському музею.

КЛАПТИК УКРАЇНИ В АМЕРИЦІ

Цього року, 22 травня, гуртки *Волошки* і *Фіялки*, 28-го куреня ім. княгині Ольги, разом із подругами Мартою Мудрою, Лесею Комічак і Міцею Захарів, прийшли в *Сад Культур* для щорічного весняного догляду. Пані Люся Лебідь з її батьком вже працювали в Саду. Ми відразу взялися до праці: витягали бур'яни, замітали, садили золоті чорнобривці і голубі петунії — квіти кольорів України. Після кількох годин роботи, приємно було подивитися на охайний Сад.

Багато людей, українських організацій та шкіл відвідують Сад і допомагають його доглядати. Ми дістали задоволення від того, що мали можливість зробити свій невеликий вклад в загальну справу нашої спільноти, яка гідно представлена серед націй світу у нашому клівлендському Саді Культур. Хоч ми далеко від України, цією спільною працею зберігаємо нашу спадщину для нас самих і для майбутнього.

**КЛІВЛЕНД — З ЙОГО
САДОМ КУЛЬТУР —
ЗНАМЕНИТИЙ ПРИКЛАД
ДЛЯ НАЦІЇ**

**- президент Герберт Гувер
1930 р.**

Клівлендський Сад Культур розташований в мальовничому оточенні парку Рокефелера поблизу центру міста. Пройшовши кілька миль, можна довідатися про 24 різних етнічних спільнот Великого Клівленду.

Перший сад був Шекспірівський — заснований в 1916 році, а концепція створити окремі сади в честь різних етнічних культур з'явилася в 1926 році.

Кожний сад відрізняється від сусіднього і стилем і розміром. В багатьох встановлені скульптури національних героїв, над садами майоріють прапори їх держав-батьківщин. Сади відкривають вікно в історію міста, вшановуючи культури людей, які побудували свої дома тут в Клівленді.

Наш сад — маленький клептик України в Америці. Синьо-жовтий прапор вітає відвідувачів в тіні древніх дубів. Кілька кроків вгору — і ти в кам'яному дворіку біля підніжжя статуї славетної поетеси Лесі Українки, роботи українського скульптора Михайла Черешньовського. На право від неї — бюст Івана Франка — поета і письменника. Далі зліва, в кінці алеї, на підвищенні, вічний кобзар, Тарас Шевченко в глибокій задумі. Ці роботи — Франко і Шевченко — світової слави скульптора Олександра Архипенка.

Кам'яні лавки розташовані біля пам'ятників — місця для відпочинку, роздумів і спогадів. Недалеко тихо протікає струмок, а по другім боці — звивиста вулиця з неперервним шумом. В Саді відчуєш спокій і свою приналежність до України.

пл. уч. Софія Коровачук

ФОТО: (зліва) Скульптура Лесі Українки, твір Михайла Черешньовського.
(справа) Брама до українського саду із тризубом посередині.

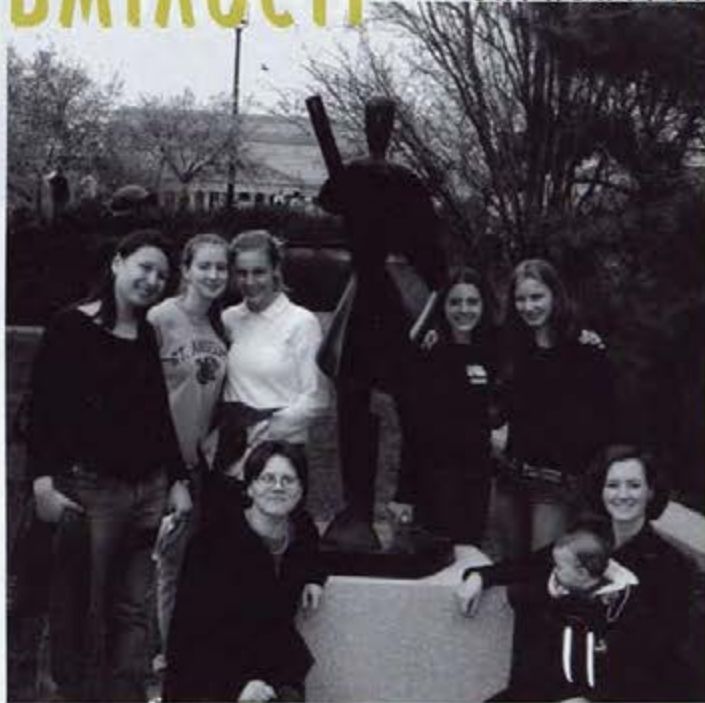

ФОТО: (перший ряд) Марта Демиденко, подруга Харитя Петріна зі сином, Тимоном (другий ряд) под. Ляна Кашуба, Аня Вейлен, Маруся Чопівська, робота Архипенка, Катруся Романюк, Катя Чопівська.

Гурток *Горецьвіт* (50-ий курінь ім. Оксани Лятуринської у Вашингтоні) здавав вмілість *Скульптура* і щоб виконати точку

ч.7. Відвідає музей, головню відділ скульптури, з гуртком або групою.

відвідав *Hirshhorn Museum & Sculpture Garden* при *Smithsonian*. Гурток прислав свою фотографію коло скульптури Архипенка і короткі інформації про деяких скульпторів:

ЮНАК
на
сходити

Володимир **ТАТЛІН** народився 28-го грудня 1885 р. Він жив в Харкові і вчився в Московській школі малярства, скульптури і архітектури.

Олександр **АРХИПЕНКО** був модерний скульптор, маляр і педагог. Він був основником нового стилю репрезентації людської фігури.

Йосиф **МАРЧИНСЬКИЙ** брав участь в багатьох республіканських та інтернаціональних виставках і виграв два міжнародні конкурси.

Віктор **КОНОВАЛ** вчився в Українській Академії мистецтва. Він звичайно робив скульптури в бронзі.

Галина **СЕВРУК** є славна українська скульпторка, яка вживає козацьку тематику в своїх творах.

Олександр АРХИПЕНКО

Найбільше відомий скульптор українського походження, був першим скульптуром-кубістом в світовому мистецтві. Кубізм — стиль, який не представляє природної форми а зводить форму до її первісного стану: кулі, стіжки, конуса і куба.

1887 Родився в Києві.

1902 Почав мистецькі студії в Києві.

1906 Перша персональна виставка.

1908 Виїхав до Парижа. Почав вчитися в мистецькій школі, але залишив після 2 тижнів. Його школою став музей Лувр.

1909 Почав виставляти в Парижі. Відкрив мистецьку школу.

1919 Почав виставляти свої роботи по Європі і звернув увагу світової критики.

1923 Виїхав до ЗСА — до Нью-Йорку, де відкрив власну мистецьку школу.

1928 Став американським громадянином.

1964 Помер в Нью-Йорку

1

2

1. Гондольєр
бронза
1914, 64"
2. Жінка чеше волосся
бронза
1915, 71"
3. Фігура
мальована бронза,
1957, 18 1/4"
4. Соломон
бронза
1963, 67"

3

4

михайло ЧЕРЕШНЬОВСЬКИЙ

Відомий скульптор і різьбар, народився в 1911 на Лемківщині. В 1939 році закінчив мистецьку школу в Кракові. Належав до ОУН і, під час війни, служив в УПА. Разом з групою УПА, перейшов на Захід в 1947. В Німеччині перебував в таборі біженців де відкрив робітню-різьбарню і школу різьби. В 1951 році переїхав до Америки, до Нью-Йорку.

В Америці Михайло Черешньовський далі займався скульптурою і різьбарством і виконав багато робіт, які є відомі

пластунам: пам'ятники Лесі Українки в Клівленді (1961, див. ст.11), в Торонті (1974) і на Союзівці (1975). Він різьбив іконостас церкви св. Івана Хрестителя в Гантері. Помер 1994 р. в Нью-Йорку.

Пам'ятники Лесі Українки

Пам'ятник Лесі Українки в Клівленді — це перший пам'ятник поетеси не тільки поза межами України але включно з самою Україною. Два роки мистець шукав форми і змісту пам'ятника і зробив чотири проекти. Пам'ятник відкрито 1961-го року.

Другий пам'ятник поетеси в мистця замовила громада Торонта і на спорудження його дістала місце в Гай Парку. Пам'ятник відкрито 1975-го р.

(зліва) Мадонна, дерево, 1953, 28".
(справа) Пам'ятник Лесі Українки в Торонті, бронза/граніт, 1975, 144".

леонід МОЛОДОЖАНИН

Народився в 1915 на Волині. Виріс на Сибірі, де переселили його батьків в 1916 р. В роках 1936–1940 вчився в Академії мистецтва в Ленінграді, потім працював в Німеччині і Голандії. Емігрував до Канади в 1949 до Вінніпегу, де проживає дотепер.

Молодожанин (він підписується Лео Мол) використовує досвід мистців ренесансу і класицизму. Його праці реалістичні, базовані на тім, що мистець бачить. Він різьбить в камені, але більшість його скульптур ліплені в глині чи плястиліні і відліті в бронзі.

Пам'ятники Тараса Шевченка роботи Мола можна побачити у Вашингтоні (1964), Буенос-Айресі (1971) і Ст. Петербурзі.

Мол виконав багато портретів славних людей, таких як Вінстона Черчілла, Айзенгавера, кардинала Йосифа Сліпого, папи Івана XXIII. Переважно це голови чи бюсти відліті у бронзі.

Як вияв пошани і признання за його творчість, у найбільшому парку у Вінніпегу, уряд провінції Манітоби відкрив 1992 року Сад Скульптур Лео Мола (Leo Mol Sculpture Garden). Там зібрано 21 його скульптур.

(зліва) Скульптура Тома Лема (Tom Lamb), відомого пілота 1920-их років, який працював в північній Канаді.

роман ПЕТРУК

Живе і працює у Львові. Закінчив Інститут прикладного і декоративного мистецтва в 1964, спершу працював як графік і кераміст, згодом почав робити фігуративні скульптури. Виконує твори із релігійною тематикою такі як (тут показані) Чотири Євангелісти, які знаходяться біля церкви св. о. Миколая в Трускавці, Львівська обл.

(справа: св. Іван, св. Лука, св. Марко, св. Матей)

Шукаєте заняття на Зиму?

Рік тому, всі читачі Юнака одержали число 3 бібліотеки Юнака – Українські Свята (Осінь-Зима). Цей посібник описує різні заняття, які можна перевести на сходах в осінній і зимовий час року, такі як:

Андріївський Вечір

- Як приготувати калиту
- Різні ворожіння: тарілки, віск, балабушки

Пластовий Миколайко

- Як зробити дарунки для новаків
- Сценка: Гість із неба

Прикраси на ялинку і святочні подарунки

- Прикраси з соленого тіста, зі соломи
- Кутасики, різдвяні несподіванки
- Прикраси до кімнати – павучки, коляднички, вінки

Пластова Свічечка

- Програма на традиційну свічечку (з ілюстраціями).

Вертеп

- Три короткі вертепи
- Як збудувати вертеп-ляльковий

Свят Вечір

- Які страви повинні бути на Свят Вечерю
- Як ліпити вушка, варити борщ і мішати кутю

Також

● МАЛАНКА
● НОВИЙ РІК
● ЙОРДАН

Пластова коляда

- Як зробити зізду на коляду
- Колядки, віншування

Якщо Ти юнацький виховник і не одержав цього числа, напиши до Редакції, подай свою поштову адресу, і ми Тобі вишлемо число БЕЗПЛАТНО.

Е-пошта Редакції: plast@pathcom.com

Примітка: Журнал Українські свята – Осінь Зима існує тільки в друкованій версії, не електронній.

Різдвяна абетка отця Михайла

пл. сен. о. Михайло Лоза — капелян станиці в Торонті — підготував гру на Пластову Свічку.

● Гра полягала в тому, що о. Михайло став перед зібраним новацтвом і юнацтвом і підносив картки, на яких були букви абетки і в той час задавав питання.

● Відповідь на питання починалася із букви, яку тримав о. Михайло.

● Зібране новацтво і юнацтво відгадували відповіді.

● Подаємо тут гру о. Михайла — питання і відповіді.

● Переведіть цю гру на своїй Пластовій Свічечці цього року!

● Гру також можна заграти на сходинах. (Відповіді на ст. 24.)

А Хто сповістив пастухам про народження Ісуса Христа...

Б Як називаємо мати Ісуса...

В Містечко де народився Ісус...

Г Місце де Йосиф шукав приміщення...

Г

Д Ісус походив із роду цього царя...

Е За часів Ісуса світили свічки бо не було

Є Кузинка Марії...

Ж Прикмета вдачі Ірода...

З Що вказувало дорогу 3-ом царям

И

І Цар, який хотів вбити Ісуса...

Ж При Святій Вечері ми колядуємо і

Й Прибраний батько Ісуса...

К Головна страва Святої Вечері...

Л Євангелист, який описав народження Ісуса...

М Царі принесли в дари золото, ладан і

Н Містечко де Ісус провів своє дитинство...

О Хто "смутно пасеться"...

П Люди, які прийшли до Вертепу...

Р Народ, який панував на Святій Землі...

С Як називаємо вечір перед Різдвом...

Т Різдво це свято, празник або

У Одна з останніх страв на Святій Вечері...

Ф Що мама вбирає коли готує вечерю...

Х Друге ім'я Ісуса...

Ц Хто приніс Ісусові дари...

Ч Група овець...

Ш Що сказав Ірод робити своїм воїнам...

Щ Вечір перед Йорданом...

Ю Святий, патрон Пласту...

Я Де положили Ісуса коли він народився...

Ь

І Г Р И

ГРА ЛИЦАРСЬКОГО ЗАМКУ.....

Коли дні скорочуються, дерева жовтіють і надворі починає холодно, пластуни Аргентини відзначають Свято Юрія. І так 30-го травня, в дуже холодний день, зібралися пластуни й батьки в домівці в Буенос-Айрес на *Гру Лицарського Замку*.

Пластова домівка була перетворена у великий лицарський замок де змії сховав скарб. Учасники гри розділилися на три лицарські ордени: Орден Жовтих Лицарів, Орден Оранжевих Лицарів і Орден Червоних Лицарів. Хоронителька Замку ставила членам

орденів питання про Святого Юрія, а хто пильно слухав Святочного наказу відкриття, той знав правильну відповідь і міг увійти до замку.

При вході, зі стелі висіли бальйони, деякі наповнені мукою, інші — білими папірцями а три — кольоровими — в кольорах трьох орденів. Представники орденів збивали бальйони аж доки їм не припав один колір, який ставав кольором того ордену.

Далі — лицарям потрібен був щит! Щити лежали на другому кінці площі замку, який був оточений ровом з водою. Лицарі мусіли створити живий ланцюг до кінця площі, щоб дістати щити. Діти трималися за волосся, старші трималися за шалики, светри, хустки... і нарешті дійшли! Треба було на щиті скоро намалювати герб ордену, найкращий з яких здобув ключ як нагороду.

Але зброя — не досить вбити змія. Ще була потрібна сильна отрута. Учасники гри мали придумати отруту, складники якої мали починатися літерами С, К, О, та Б — колючі Скалки, квіти Калини, спеціальні Олії, брудне Багно...

Але навіть зброя і отрута не вистачали проти змія. Той, хто береться за таке діло як боротися з змієм, повинен мати прикмети справжнього лицаря. Щоб показати свою зрівноваженість, треба було вирівняти вагу, на одній тарілці якої було щось важке. На другу тарілку треба було дати настільки перстенів

цариці, щоб вирівняти вагу. Щоб показати свою точність, треба було в назначений час придумати перепис отрути. Переможці ще й здобували ключ.

Нарешті "справжні лицарі" мали все, що було потрібно вбити змія — шоломи, щити, отруту, лицарські прикмети... і ключ до великої залі, де змія ховав скарб.

Але... справжні лицарі — сильні, красні, обережні та бистрі — це ті, які найкраще готові перемогти змія щоденних перешкод і труднощій, які дивляться з оптимізмом в майбутнє. А це — пластуни! І тоді всі пластуни-лицарі зайшли до залі, перемогли змія і з'їли солодкий скарб, який охороняв змії!

ст. пл. Ксеня Балук,
Крайова Комендантка УПЮ

ФОТО

(зліва) Орден лицарів
(справа) Подруга Ксеня зі змієм
(внизу) Орден жовтих лицарів тотує щит
(внизу) Новачки зі змієм

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА АРГЕНТИНИ
запрошує всіх юнаків, юначок і старших пластунів на

ТАБІР В АРГЕНТИНІ

25-го грудня 2004 до 8-го січня 2005

БУЕНОС АЙРЕС!

славні гори
АНДИ

**МАНДРІВКИ!
ВУЛКАН!
МАЛАНКА!**

За точнішими інформаціями,
звертайтеся до

● сайту Пласту Аргентини
www.plast.org.ar

● ст. пл. Ксені Балук
upiu@plast.org.ar

● ст. пл. Олеся Агреса
usp@plast.org.ar

Як АНДРЕЯ з КАНАДИ ТАБОРУВАЛА В АРГЕНТИНІ

В грудні, коли в Північній Америці і Європі є зима і юнацтво їде на лежечарські табори, в Південній Америці пластуни їдуть на літні табори. В грудні 1998 року, коли я їхала до Чілі як представник Пласту Канади в українській делегації на ХІХ-те скавтське джемборі, я мала нагоду поїхати до Аргентини на пластовий табір. Того року табір відбувся на пластовій оселі *Ненаситець* біля Пунта Індіо. Програма табору, де були і пластуни з України, була підготовка на джемборі.

Атмосфера на таборі була весела і товариська. Пластуни в Аргентині є дуже гостинні і привітні. Я чулася дуже свobodно і так як би я всіх знала вже довгі роки. До сьогодні я тримаю контакт із аргентинськими пластунами, яких я пізнала майже шість років тому. Минулого року (в травні 2003) я повернулася до Аргентини, щоб відвідати своїх товаришів. На таборі в Аргентині я пізнала людей, які будуть моїми товарищами на все.

Юнацтво в Аргентині також часто їде в гори на мандрівні табори. Краєвид в горах є чудовий! Кожен, хто їде в гори, має фантастичні спомини на ціле життя!

Я раджу всім, хто може поїхати на крайовий табір до Аргентини — їдьте! Ви напевно не будете жалувати!

ст. пл. гет. вір. Андрєя Фіголь, Торонто.

Андрєя Фіголь (посередині) на таборі в Аргентині в грудні 1998 р.

ГАЛОВІН В ЧІКАГО

При кінці місяця жовтня новацтво в Чикаго мало величезну галовінську партію. Домівка ціла була декорована павутинням та кістяками.

Прийшло понад 60 новаків і новачок, всі в страшних костюмах. Нікого не можна було впізнати.

Почався наш фестин із їжі — мами приготували гарячі песики та іншу їду для всіх. Тоді почалися галовінські заняття — діти ходили по різних станціях і міняючись що 15 хвилин.

Таких станцій було 7. Деякі були страшні, інші веселі. Одна станція називалася *wacky scientist*. Діти не могли дочекатися, щоб увійти в цю кімнату. В ній було дуже темно і видно було тільки 7 мисок. У кожній мисці було щось

"неживе" або якась частина тіла. Кожна миска була накрита і треба було вгадати, що в ній є. Там були такі речі — волосся, зуби, мозок, очі, пальці, нігті та навіть ніс!

На інших станціях були ворожки, гри і забави і пампушки, які висіли зі стелі і яких треба було вкусити не вживаючи рук.

Дуже популярна станція була та, де діти робили свої власні яблука. Там були кармельки, оріхи, цукерки M&M і інші солодощі, доскоху. На цій партії всі забавилися, навіть братчики і сестрички.

пл. роз. Тетяна Матусяк, Чикаго, 6-тий курінь

Підготуйте Гру Яка частина тіла?...

- На частини тіла, вживайте овочі і ярину.
- Кожну річ дайте в окрему торбинку, перше в пластикову а тоді в паперову, щоб не було видно що всередині.
- Скажіть яка "частина тіла" в торбі і подавайте торби одна за другою, щоб діти вгадали, що там насправді є.
- Виграє той, хто найбільше відгадає.

- На частини тіла можна вжити:
 - желатину (Jell-O) — печінка
 - великі, зварені макарони — кишки
 - зварений спагеті — мозок
 - 2 великі виногради без шкірки — очі
 - суху кукурудза (*popcorn*) — зуби
 - половину абрикоса з пушки — язик
 - м'який, доспілий помідор — серце

Костюми на Галовін або маскараду

1. Кістяк

Одягнутися в чорну одягу — чорні панчохи або кулхоти, светер чи сорочку, рукавиці, шкарпетки. Наліпити ліпку, яка світиться в темноті (*glow-in-the-dark masking tape*), вирізуючи заокруглені кінці, щоб нагадувало кости.

2. Мумія

Зафарбувати старе біле простирало червоною фарбою (*tie dye*) щоб мало червоні плями. Нехай висохне. Подерти або порізати на стрічки, обвити довкола тіла. Замастити лице кремом, щоб стратило колір.

3. Пітер Пен або Робін Гуд

Вбрати зелені панчохи, кулхоти або зелену піжаму. На зеленій сорочці вирізати зазублення і вбрати поверх. Додати капелюх з пір'ям, пасок і шаблю з картону.

Переодягатися чи робити костюми — заняття не тільки на Галовін. Це цікаво і весело робити в будь-яку пору року. Ось гра **ПАПЕРОВІ КОСТЮМИ**, яку можна грати на новацьких сходинах.

ПОТРІБНО

СТАРІ ГАЗЕТИ

ПРИЩІПКИ або ЛІПКУ

гра 1. ХТО НАЙСКОРІШЕ

- Грачів треба поділити на пари. Кожна пара має газети і прищіпки або ліпку.
- На знак, один член пари вдягає другого в газету, вживаючи прищіпки або ліпку, щоб газета трималася разом.
- Пара, яка найскоріше має вповні вдягнутого грача виграє гру.
- Тільки лице, руки і ноги можуть бути видні.

гра 2. ПАРАДА МОДИ

- Братчик або сестричка є суддею.
- Грачів поділити на пари і один другого вбирає в газети.
- У цій версії гри, найкращий стрій виграє.

РУСЛАНА гостювала в Торонті і познайомилася з пластунами, які брали участь в параді.

Першунка співучого фестивалю *Eurovision 2004*, в серпні ц.р. Руслана виступала на українському фестивалі т.зв. *Bloor West Village Festival*. Хоч в день її виступу лив дощ а сцена була тільки частинно закрита дахом, на концерт прийшло тисячі людей всіх віків — Руслана не один раз кликала "Деж тут мої пластуни?"

Фото: Іванка Сливинська

РУСЛАНА

Я належу до 101-го мішаного юнацького куреня ім. Володимира Івасюка в Оттаві. Володимир Івасюк був славним композитором в Україні. Комуністи його вбили бо він писав українські пісні такі як *Червона рута*, *Водограй*, *Я піду в далекі гори*, *Темні печери*.

Цього літа я з родиною поїхав в Україну. Ми відвідали Київ, Житомир і Львів. У Львові на Личаківському цвинтарі похований мій патрон, Володимир Івасюк і під його пам'ятником я поклав гарні

квіти. Його пам'ятник є дуже гарний, як видно з фотографії.

пл. прих.
Остан
Войчишин

ВИСТАВКА БОГДАНА ЯЦИШИНА

17-го вересня у Львові, в Фотогалерії Василя Пилип'юка, відкрилася виставка фотокореспондента *Юнака*, ст. пл. Богдана Яцишина. Богдан прислав до *Юнака* афіш виставки — нажалі ми не могли помістити його в повних кольорах. Напевно пізнаєте два фото на афіші, які появились в *Юнаку* в 2003 році. Вітання Богданові!

Фотогалерея Василя Пилип'юка

Україна, м. Львів, пр. Шевченка, 14

"ОЧИМА ЮНОСТІ"

Богдан Яцишин

9 ВЕРЕСНЯ о 17 год.

Плянування і переведення програми Свята Весни філядельфійської станиці — це був проєкт до III-ої проби. Відбулося воно 8-го травня на площі УСО Тризуб, куди учасники поїхали автобусами. Комендантом була пл. сен. Ірена Пелех Зварич. Пл. роз. Наталя Антоняк і Андрея Филипович запланували гри і майстрування для новацтва, Аруся Вотерс і Роксоляна Залуцька підготували теренову гру на тему *Рідна мова нас єднає* для юнацтва.

Після занять і смачної вечері підготовленої батьками Пласт Приюту під проводом пана Василя Кузя, відбулася ватра якою провадила пл. роз. Гануся Цвіль з допомогою пл. уч. Ореста Пазуняка і пл. уч. Софійки Жмуркевич. Членами юнацького комітету Свята були також пл. роз. Таїса Гевка (відзнака свята) і Андрій Зварич (фотограф і преса).

ТОРОНТО

Подяка від матурантів на Матуральній забаві (6.06.04) (пл. роз. Оксана Грицина)

... Сьогодні ми відзначаємо всі роки праці, які ми вклали, щоб закріпити собі рідну мову, історію та багату культуру нашого народу. Але ми не могли б цього досягнути без наших любих батьків та милих учителів. Дякуємо за Вашу безмірну любов і підтримку. Завдяки Вашій пильній роботі і розумному про воду, ми навчилися бути певними та гордими українцями...

Дорогі учителі — ми сердечно Вам дякуємо за одинадцять років праці, про-

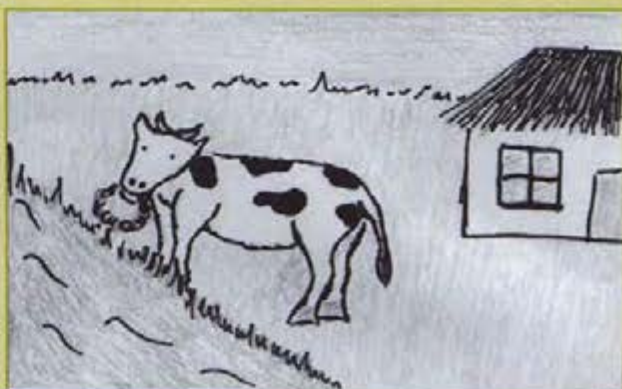
воду, самовідданості і Вашої пошани. Дорогі матуранти — нема слів котрі можуть описати наші почуття якраз в цю мить. Це не є наше останнє бачення бо побачу більшість з вас в середу в Пластовій домівці...

Наші батьки і учителі вже закінчили свою роботу і передають нам знаряддя, щоб ми могли перебрати їхню роботу.

Друзі, радійте цілим серцем, що досягнули своєї мети, і подякуйте Богові за здоров'я і щастя, своїм учителям за їхню мудрість і своїм батькам за їхню безмежну любов.

РОЧЕСТЕР
ІВАНА КУПАЛА НА ВЕСЕЛО

пл. роз. Христи Сьолковська

ЛИС МИКИТА

ЛИС МИКИТА — журнал гумору і сатири, виходив в Дітройті від 1951 року до 1990-их років. Його видавав, ілюстрував і до нього дописував Едвард Козак — підписувався ЕКО. Недавно я одержала майже повний комплект журналів, з бібліотеки покійної п-ї Марії Ґлод, письменниці, бувшої голови Об'єднання Письменників СЛОВО і приятельки пана Козака.

ЕКО часто рисував карикатури і писав про молодь зокрема пласту́нів. Ось кілька його рисунків з 1972-74 років. Чи так багато змінилося за 30 років? (о.з.)

— Мамо, чи ми в кожную суботу мусимо бути українцями?

ЗМІНА ВАТРИ
(Після Крайового Пластового З'їзду)

Це
було
в
роках
1972
до
1974

Другі Спортові Ігрища Молоді відбувались цього літа на оселі СУМА, під протекторатом Пласту.

Молодь змагалася на спортових майданах...

а сеніори в

Важко тепер відрізнити пласту́нів від сумівців. І ті, і ці по-англійському говорять...

Нова мода — новий стиль:
Хто Маланка, хто Василь?

ЮНАК — журнал пластового юнацтва, видає Видавництво Пласт ЗСА-Канада, для всього юнацтва по світі. Передплати пластуни в Канаді і ЗСА треба полагоджувати через КПСтаршину свого краю. Всі інші передплати можна надсилати до Адміністрації Юнака. Річна передплата: \$25 (ам).

Матеріали до цього числа подали: пл. роз. Христя Шупер, пл. роз. Адріян Кохан, пл. роз. Роман Солтикевич, пл. уч. Аня Юськів, пл. роз. Христя Сьолковська, пл. роз. Тетяна Матусяк, пл. роз. Діана Лалюк, пл. роз. Софія Коровачук, пл. пр. Остап Войчишин, гурток *Горецвіт*, ст. пл. Маркіян Микитюк, ст. пл. Ксеня Балук, ст. пл. Богдан Яцишин, ст. пл. гет. вір. Андрея Фіголь, ст. пл. гет. вір. Іванка Сливинська, ст. пл. Андріян Фаркавець, пл. сен. Богдан Колос, пл. сен. о. Михайло Лоза, пл. сен. Андрій Генік-Березовський, пл. сен. Ірена Зварич, пл. сен. Андрій Мончак, п-і Оксана Струк

ПРИВІТИ з ТАБОРІВ

ЮНАК дякує за привіти одержані із наступних літніх таборів:

Крайовий Табір Учасників, Альберта, Канада/ пл. сен. Христя Колос і пл. сен. Михайло Ганч – коменданти
 Табір Юначок *Пісня буде поміж нас*, Писаний Камінь, ЗСА / ст. пл. гет. вір. греб. Катря Кузьмович – комендант
 Табір Юнаків *Без Заходу - Нема Заходу*, Вовча Тропа, НІ, ЗСА / ст. пл. гет. скоб Павло Фарміга – комендант
 Табір Юнаків *Сила*, Писаний Камінь, Огайо, ЗСА / ст. пл. гет. скоб Адріян Клімковський – комендант
 Табір Старшого Юнацтва *Хвилю тримай*, Вовча Тропа, НІ, ЗСА / ст. пл. гет. вір. Ляриса Гудь – комендант
 Табір Юначок *Кам'яною силою станемо брилянтами*, Вовча Тропа, НІ, ЗСА / ст. пл. Христя Баранецька – комендант
 Табір Новачок *Грай сопілко, грай*, Вовча Тропа, НІ, ЗСА / сес. Христя Ставнича – комендант
 Табір Новаків *Пошук сутності Галатуну*, Вовча Тропа, НІ, ЗСА / ст. пл. Юстин Матійцьо – комендант
 Табір Новаків *Підпілля*, Писаний Камінь, Огайо, ЗСА / сес. Марта Мудра – комендант
 Табір Новачок *Діти народної природи*, Писаний Камінь, Огайо, ЗСА / ст. пл. Ксеня Коциловська – комендант
 Табір Новаків (початковий) *Природня забава*, Вовча Тропа, НІ, ЗСА / сес. Христя Козак – комендант
 Табір Пташат *Мандрівка по світі 2004*, Писаний Камінь, Огайо, ЗСА
 Вишкільний табір *Школа Булавних – Воля наша зброя*, Гантер, НІ, ЗСА / пл. сен. Юля Шишка – комендант
 Вишкільний табір *Лісова Школа*, Гантер, НІ, ЗСА / пл. сен. Юрій Мончак – комендант
 Морський Табір 2004, Піттсфілд, МА, ЗСА / ст. пл. Ігор Павлюк – капітан
 РОВ 196, Вовча Тропа, НІ, ЗСА / С.О. Павло Мулик, С.О. Ліда Мулик, С.О. Данило Літепло

ВІДПОВІДІ

ст. 15. Різдвяна абетка

А. АНГЕЛИ	І. ІРОД	У. УЗВАР
Б. БОГОРОДИЦЯ	Ї. ІМО	Ф. ФАРТУХ
В. ВИФЛЕЄМ	Й. ЙОСИФ	Х. ХРИСТОС
Г. ГОСТИННИЦЯ	К. КУТЯ	Ц. ЦАРІ
Г. —————	Л. ЛУКА	Ч. ЧЕРЕДА
Д. ДАВИД	М. МИРО	Ш. ШУКАТИ ІСУСА
Е. ЕЛЕКТРИКИ	Н. НАЗАРЕТ	Щ. ЩЕДРИЙ ВЕЧІР
Є. ЄЛИСАВЕТА	О. ОСЕЛ	Ю. ЮРІ
Ж. ЖОРСТОКИЙ	П. ПАСТУХИ	Я. ЯСЛА
З. ЗІРКА	Р. РИМЛЯНИ	Ь. —————
И. —————	С. СВЯТ ВЕЧІР	
	Т. ТОРЖЕСТВО	

ст. 9: Музей старих мов

АЗБУКИ а.8, б.30, в.19, г.5, г.7, д.37, е.40	МЕТЕОРОЛОГІЯ а.15, б.14, в.26
ІНФОРМАЦІЇ а.20, б.6, в.18, г.29, г.21, д.13	АСТРОНОМІЯ а.27, б.3, в.33
ГРОШІ а.17, б.23, в.10, г.2	МУЗИКА а.4, б.34, в.31
ПОПЕРЕДЖЕННЯ а.1, б.16, в.22, г.12, г.9, д.11	РІЗНІ а.32, б.25, в.39
ДОРОЖНІ а.35, б.24, в.28, г.36, г.38	

Інтернет Юнак

В липні ц.р. переведено опитування про вжиток Інтернету між юнацтвом. Це опитування відбулося
 ● на вишколі УПН на Пластовій Січі (33 запитники виповнено) і
 ● на юнацьких таборах на Писаному Камені (56 запитників виповнено).
 Запитник виглядав так:

ОПИТУВАННЯ ПРО ВЖИТОК ІНТЕРНЕТУ

☐ хлопець ☐ дівчина вік..... станиця підпис

- Щоб ходити на Інтернет, найчастіше я вживаю комп'ютер
☐ вдома ☐ в школі ☐ в бібліотеці ☐ де-інде ☐ не ходжу на Інтернет
- Якщо маєш комп'ютер вдома, в який спосіб він отриманий до Інтернету
☐ Hi-Speed ☐ Dial-up (56K)- окрема лінія ☐ Dial-up (56K)- тел. лінія
- Я йду на Інтернет
 на день ☐ 1-2 рази ☐ 3-5 разів ☐ 6 або більше разів
 АБО
 на тиждень ☐ 1-2 рази ☐ 3-4 разів ☐ 5-7 разів
- [Під час шкільного року] на тиждень, я є на Інтернеті пересічно стільки годин:
☐ 0 ☐ 1-7 ☐ 8-15 ☐ 16-24 ☐ понад 24
- [Під час шкільного року] Я роблю наступні речі, коли йду на Інтернет:

а. читаю/висилаю е-пошту	☐ все	☐ часто	☐ часами	☐ рідко	☐ ніколи
б. граю гри	☐ все	☐ часто	☐ часами	☐ рідко	☐ ніколи
в. вживаю Instant Messaging	☐ все	☐ часто	☐ часами	☐ рідко	☐ ніколи
г. читаю новини	☐ все	☐ часто	☐ часами	☐ рідко	☐ ніколи
г. читаю про спорт	☐ все	☐ часто	☐ часами	☐ рідко	☐ ніколи
д. шукаю за інформаціями для себе	☐ все	☐ часто	☐ часами	☐ рідко	☐ ніколи
е. шукаю за інформаціями потрібними до школи	☐ все	☐ часто	☐ часами	☐ рідко	☐ ніколи
є. шукаю за музикою	☐ все	☐ часто	☐ часами	☐ рідко	☐ ніколи
ж. шукаю за фільмами	☐ все	☐ часто	☐ часами	☐ рідко	☐ ніколи
з. читаю гумористичні статті	☐ все	☐ часто	☐ часами	☐ рідко	☐ ніколи

 Найчастіше, я відвідую такі сайти
 i
 ii
 iii
- Українські шрифти:
 Я вже читав сторінки на Інтернеті написані українським шрифтом ☐ так ☐ ні
 Я вже писав е-пошту українським шрифтом ☐ так ☐ ні
- Про Інтернет, я вважаю, що я
☐ все знаю ☐ чуюся вигідно ☐ маю труднощі ☐ вживаю тільки е-пошту ☐ не вживаю
- Я вже був на сайті ☐ Пласту Канади (www.plast.ca) ☐ Пласту ЗСА (www.plastusa.org)
 Якщо так, напиши, що Ти там робив
- Я вже був на сайті Юнака ☐ так ☐ ні
 Якщо так, напиши що Ти там робив
- Я вживаю Інтернет планувати пластові заняття або прогульки ☐ часто ☐ часами ☐ рідко ☐ ніколи

www.plast.ca/yunak

